

Presentatiemodel STOP/TP

Versie V0.97

Geonovum – KOOP

Datum   23 januari 2019

Colofon

Documentnaam	Presentatiemodel STOP/TP
Versie	V0.97
Projectnaam	Standaard Officiële Publicaties met specifieke toepassing voor OW-besluiten
Projectnummer	PR04
Contactpersoon	Eric van Capelleveen
Auteur(s)	Gineke van Putten; Luc de Horde; Frank Robijn; Fokke Plantinga; Wilko Quak; Tsjok-wing Man

Wijzigingshistorie

Datum	Door	Wijziging
7-12-2018	GVP	Initiële versie v0.97.
20-12-2018	GVP	Naamgeving van kaartillustratie is aangepast naar kaartviewer. Paragraaf 5.1.

Inhoud

Inhoud

1 Inleiding	5
2 Verschijningsvorm	6
3 Besluiten presenteren.....	8
3.1 Inleiding.....	8
3.2 Vaststellingsbesluiten en wijzigingsbesluiten	8
4 Formeel besluit/bekendmaking presenteren	9
4.1 Inleiding.....	9
4.2 Werkingsgebieden en geo-informatieobjecten.....	10
4.3 Informatieobjecten presenteren	10
4.4 Geo-informatieobjecten presenteren	11
4.5 Principes van symbolisatie bij presentatie in kaartbeeld	13
4.5.1 Principe voor de functionele presentatie in kaartbeeld	14
4.5.2 Het presentatiemodel bedient 4 verschillende mogelijkheden voor presenteren van werkingsgebieden	14
4.5.3 Een default symbool.....	15
4.5.4 Een standaard symbool.....	15
4.5.5 Een afwijkend symbool	16
4.5.6 Een specifiek symbool	17
4.6 Symbool.....	17
4.6.1 Voorbeeld hoe de annotaties zorgen voor de presentatie op het kaartbeeld	19
4.7 Referentieondergronden	20
4.8 Principes van tekstpresentatie.....	21
4.8.1 Principe voor de functionele presentatie van teksten	21
4.8.2 Tekstpresentatie voor OW-besluiten met teksten met regels	23
4.8.3 Tekstpresentatie voor OW-besluiten met vrije teksten.....	24

4.9 Wijzigingsbesluiten presenteren	24
4.9.1 Methodiek voor het presenteren van wijzigingen in besluiten	25
4.9.2 Wijzigingen in tekst presenteren.....	25
4.9.3 Wijzigingen van geometrie presenteren.....	27
5 Service product van het besluit/bekendmaking	31
5.1 Kaartviewers.....	31
5.2 Referentieondergronden	33
5.3 Wijzigingen weergeven.....	33
6 Regeling presenteren.....	35
6.1 Referentieondergronden	36
7 Openstaande issues.....	37
8 Bijlage Symbolisatiebibliotheek	38
9 Bijlage Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten STOP.....	39
9.1 Symbolisatietabel van de presentatie-entiteiten.....	39
9.2 Symbolisatietabel van Activiteitengroep.....	40
9.3 Symbolisatietabel Beperkingengebiedgroep	41
9.4 Symbolisatietabel Functiegroep	42
9.5 Symbolisatietabel Omgevingsnormgroep.....	43
9.6 Symbolisatietabel Omgevingswaardegroep.....	43
9.7 Symbolisatietabel Onderwerpgroep.....	44

1 Inleiding

De inhoud van een OW-besluit dient kenbaar te zijn daarom dient een OW-besluit niet alleen machine-leesbaar te worden aangeboden, maar is ook een voor de mens te interpreteren weergave noodzakelijk. Uitgangspunt is dat de raadpleger de regel-, beleids- of visietekst en de corresponderende werkingsgebieden overzichtelijk kan interpreteren.

Het presentatiemodel richt zich op de mensleesbare vorm van het presenteren. Onder presenteren wordt verstaan; het weergeven, visualiseren van de inhoud van een besluit in een voorgedefinieerde vorm (gebruik van symbolen, kleur, lijndikte, arcering karakterset) conform een afgesproken standaard. Het presentatiemodel beschrijft daarbij de wijze van presentatie van tekst en geometrie van werkingsgebieden (als geo-informatieobject vastgelegd).

Het presentatiemodel is één van de drie onderdelen van de Algemene STandaard Officiële Publicaties (STOP) en specifieke ToepassingsProfielen Omgevingswet Besluiten (TP):

Figuur 1 Het presentatiemodel is één van de drie onderdelen van de STOP/TP standaard

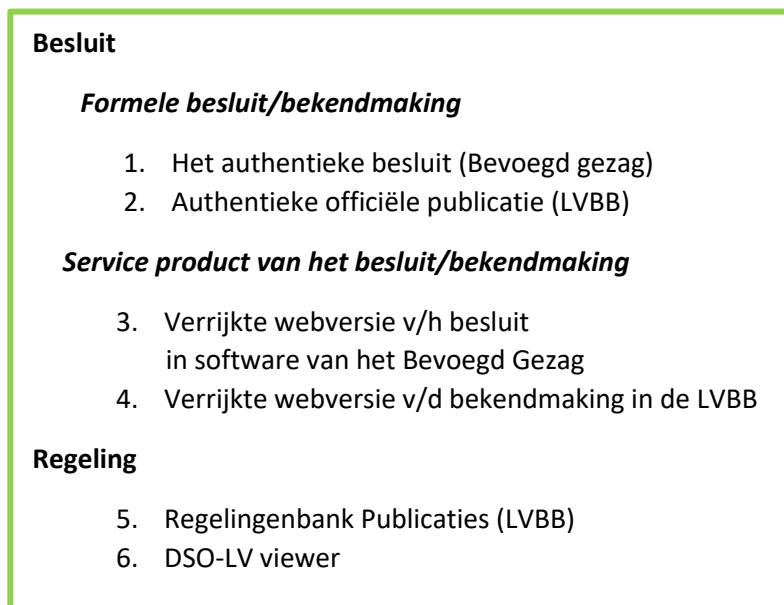
Het doel van het presentatiemodel is het bereiken van inzichtelijkheid van de publicaties, besluiten en regelingen voor de gebruiker, in het geval van:

- Het opstellen en vaststellen van een besluit
- Het bekendmaken van een besluit
- Het raadplegen van actuele (geconsolideerde) regelgeving

Met andere woorden, dit gaat over hoe (omgevingswet)besluiten in tekst en kaartbeeld getoond worden, bijvoorbeeld in de LVBB en in het LV-DSO en in software van Bevoegd Gezag.

2 Verschijningsvorm

Het presentatiemodel maakt de inhoud van de digitale informatie uit juridische (Omgevingswet)besluiten, die worden opgeslagen in xml-bestanden, toegankelijk en leesbaar voor de gebruiker. Er zijn verschillende vormen waarop de inhoud van een OW-besluit wordt weergegeven.

Figuur 2 Overzicht van de verschillende vormen waarop een OW-besluit wordt weergegeven

Besluit

Formele besluit/bekendmaking

1. Het authentieke besluit (Bevoegd gezag)
Dit is het formele besluit zoals dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld.
2. Authentieke officiële publicatie (LVBB)
Dit is de officiële publicatie van het authentieke besluit zoals het gepubliceerd is in de LVBB.

De eis voor de presentatie is voor deze verschijningsvormen (1 en 2) hetzelfde. In dit document wordt daarvoor de werktitel 'Formeel besluit/bekendmaking' gehanteerd.

Service product van het besluit/bekendmaking

3. Verrijkte webversie van het besluit als service product in software van het Bevoegd Gezag
Het is een service product: het is toegankelijker, maar niet authentiek. Hier kan extra context zijn toegevoegd waardoor de inhoud van het besluit op diverse manieren raadpleegbaar en bevroegbaar is.
4. Verrijkte webversie van de bekendmaking in de LVBB
Het is een service product: het is toegankelijker, maar niet authentiek. Hier kan extra context zijn toegevoegd waardoor de inhoud van het besluit op diverse manieren raadpleegbaar en bevroegbaar is..

De eis voor de presentatie is voor deze verschijningsvormen (3 en 4) hetzelfde. In dit document wordt daarvoor de werktitel 'service product' gehanteerd.

Regeling

5. Regelingenbank Publicaties (LVBB).
Dit is de geconsolideerde regeling, voorkomend uit de afzonderlijke besluiten Het is een serviceproduct vanuit de LVBB.
6. DSO LV-viewer
De DSO-viewer geeft de verschillende regelingen integraal (interbestuurlijk) weer.
De DSO-viewer biedt de regeling objectgericht aan. Dat wil zeggen dat de regels bevroegbaar zijn door slimme systemen, zoals integrale bevroeging of selectie op basis van een locatie. Hiermee is ook verbinding mogelijk met bijvoorbeeld Toepasbare Regels.

3 Besluiten presenteren

3.1 Inleiding

In de LVBB worden ontwerpbesluiten, vastgestelde besluiten en besluiten tot wijziging gepubliceerd en bekendgemaakt. Zo'n (juridisch) besluit bestaat uit twee onderdelen. Facultatief kan daar een derde deel aan worden toegevoegd:

- Het eerste deel:

Het eerste deel van het besluit bevat een opgenomen motivering en de daarbij behorende gegevens en bescheiden over bijvoorbeeld onderzoek en zienswijzen. Dit eerste deel maakt uiteindelijk geen deel uit van de geconsolideerde regeling.

- Het tweede deel:

Het tweede deel van het besluit tot vaststelling of wijziging bevat de regels, beleids- of visietekst en hun werkingsgebieden. De tweede delen van alle opeenvolgende besluiten vormen samen het actuele geldende regeling.

- Het derde deel:

Het derde deel van een besluit is facultatief en dus niet verplicht. Het derde deel kan de artikelsgewijze en de algemene toelichting bevatten.

3.2 Vaststellingsbesluiten en wijzigingsbesluiten

Een besluit kan de vaststelling van een initieel (een eerste versie van een) OW-besluit betreffen of een wijziging van het initiële OW-besluit. Het laatste zal veelvuldig voorkomen bij met name omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening. De weergave van een initieel besluit kan gelijk zijn aan de weergave van de geconsolideerde versie. Een wijzigingsbesluit dient datgene te tonen wat door het besluit verandert in de geconsolideerde versie.

Dit document beschrijft eerst alle generieke onderdelen die nodig zijn voor het presenteren van vaststellingsbesluiten en wijzigingsbesluiten OW-besluit. Vervolgens gaat hoofdstuk 4.9 'wijzigingsbesluiten presenteren' in op de onderdelen die, aanvullend, alleen van toepassing zijn op wijzigingsbesluiten.

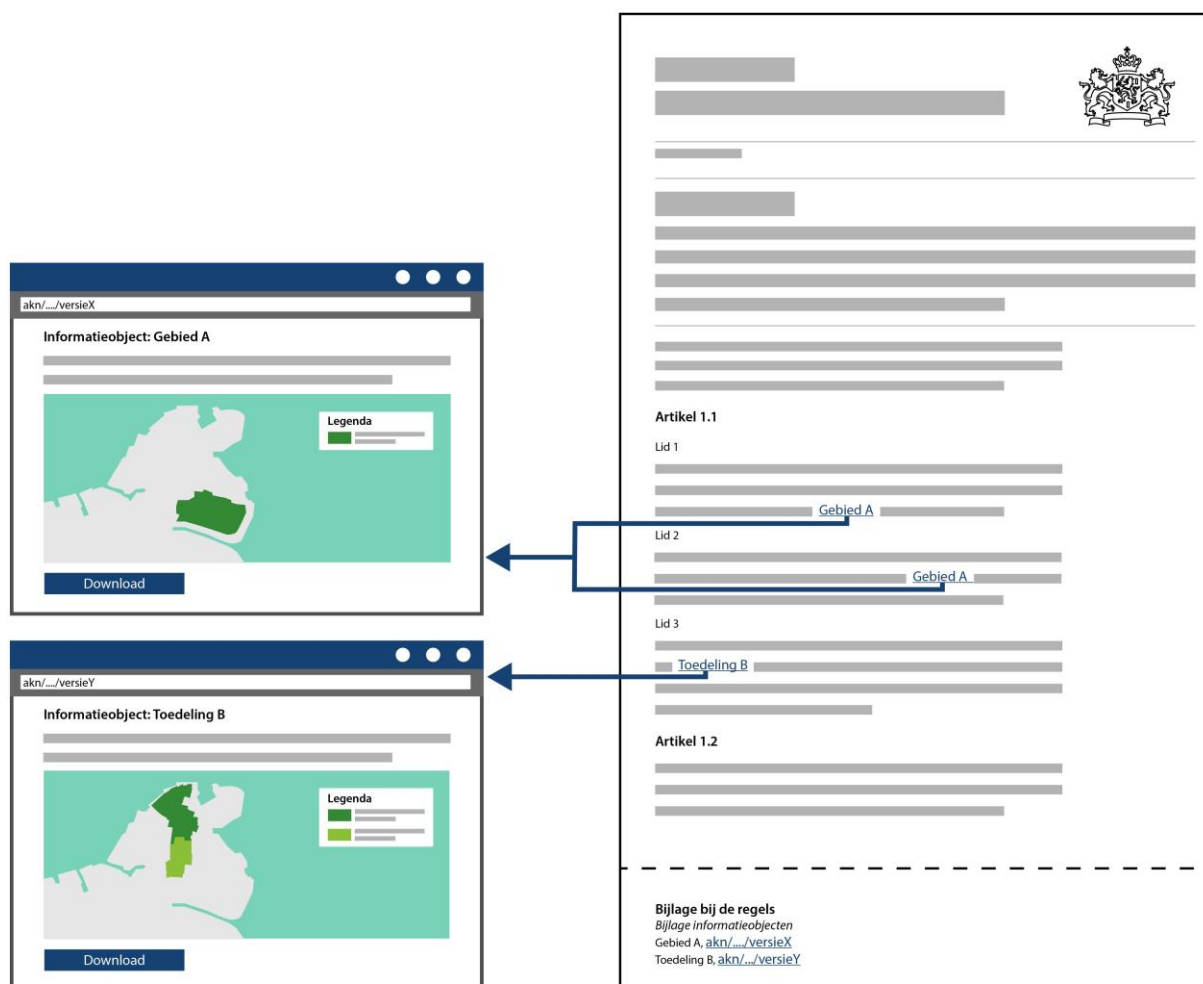
De tweede delen van alle opeenvolgende besluiten tot vaststelling of wijziging van een type OW-besluit vormen samen de actueel geldende (geconsolideerde) regeling waaraan rechten en plichten kunnen worden ontleend. Hoofdstuk 6 gaat over de regeling presenteren.

4 Formeel besluit/bekendmaking presenteren

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over het presenteren van het authentieke besluit en de authentieke officiële publicatie. Het is het formele besluit zoals dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld en de officiële publicatie ervan zoals het gepubliceerd wordt in de LVBB. De eis voor de presentatie is voor deze verschijningsvormen hetzelfde. In dit document wordt daarvoor de werktitel ‘Formeel besluit/bekendmaking’ gehanteerd.

Een besluit bestaat uit het tekstdeel met regel-, beleids- of visietekst, inclusief de verwijzing naar geo-informatieobjecten. In figuur 3 is een conceptuele weergave van een besluit/bekendmaking weergegeven.

Figuur 3 Conceptuele weergave van een besluit/bekendmaking

4.2 Werkingsgebieden en geo-informatieobjecten

Besluiten binnen de Omgevingswet kennen werkingsgebieden, dat wil zeggen een gebied waar de regel-, beleids- of visietekst van toepassing is. Het is ook een uitgangspunt van het DSO stelsel dat de gebruiker op een kaart kan klikken om te zien welke regels daar gelden en vice versa.

Om bovenstaande mogelijk te maken, zal het Bevoegd Gezag werkingsgebieden vastleggen. De vastlegging van deze werkingsgebieden gebeurt middels coördinaten in zogeheten geo-informatieobjecten. Vanuit de juridische tekst zal naar de geo-informatieobjecten worden verwezen.

Voor uitgebreide informatie over de systematiek van de werkingsgebieden wordt verwezen naar de STOP documentatie.

4.3 Informatieobjecten presenteren

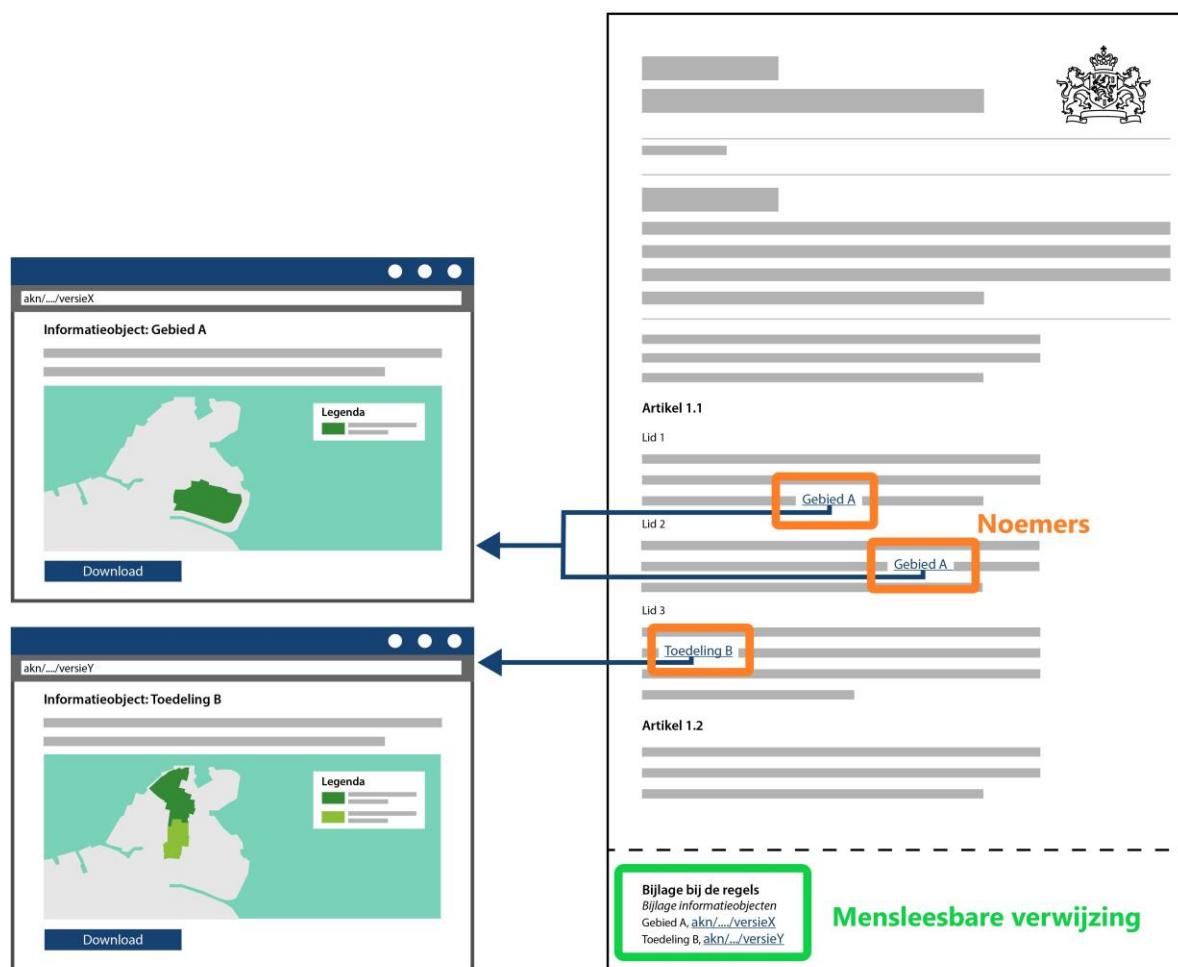
Een geo-informatieobject is een type informatieobject. Informatieobjecten zijn een op zichzelf staand geheel van gegevens met een eigen identiteit, zoals een lijst, een register of een database. Vanuit de regel-, beleids- of visietekst van het besluit wordt verwezen naar het informatieobject met een uniek identificatienummer. Deze worden als onderdeel van het besluit vastgesteld en maken er daardoor onderdeel van uit.

Deze informatieobjecten zijn als onderdeel van het besluit officieel vastgesteld en het is daarom van belang dat de inhoud van de informatieobjecten altijd beschikbaar is (ook in de toekomst), met open software raadpleegbaar is en dat de inhoud van de vastgestelde informatieobjecten niet kan wijzigen.

Daarom bestaat de verwijzing naar een informatieobject in ieder geval uit:

- een mensleesbare betekenisvolle noemer
- een (unieke) identificatie
- een versie

Informatieobjecten in een (OW-)besluit dienen in de mensleesbare weergave van het besluit opgenomen te worden zodat duidelijk is welke informatie als onderdeel van het besluit is vastgesteld. Het presentatiemodel legt deze verbinding door de verwijzing naar (de pagina met het) informatieobject in de regel-, beleids- of visietekst op te nemen. Dat wordt gedaan door een <noemer> in de tekst op te nemen. De mensleesbare verwijzing zit in de Bijlage bij de regels.

Figuur 4 Mensleesbare noemers en verwijzingen naar (geo-)informatieobjecten in de regel-, beleids- of visietekst van het besluit

Voor uitgebreide informatie over de systematiek van de informatieobjecten wordt verwezen naar: Documentatie STOP TP v0.97 Module informatieobject.

4.4 Geo-informatieobjecten presenteren

Een werkingsgebied noemen we een geo-informatieobject. Een geo-informatieobject bevat de coördinaten en eventueel locatieafhankelijke waarden. Een OW-besluit moet minstens één werkingsgebied kennen, zodat het mogelijk is de regels aan een gebied te koppelen. Een OW-besluit tot vaststelling of wijziging bevat dus de regel-, beleids- of visietekst én de bijbehorende werkingsgebieden, zoals vastgelegd in de geo-informatieobjecten.

De <noemer> in de regel-, beleids- of visietekst is de leesbare identificatie van de locatie en is de verbinding tussen de tekst en de locatie. De <noemer> geeft hierbij de betekenis van de locatie.

Een goede standaardfrase voor de locatieaanduiding is daarom:

“Ter plaatse van het gebied <noemer> ...”

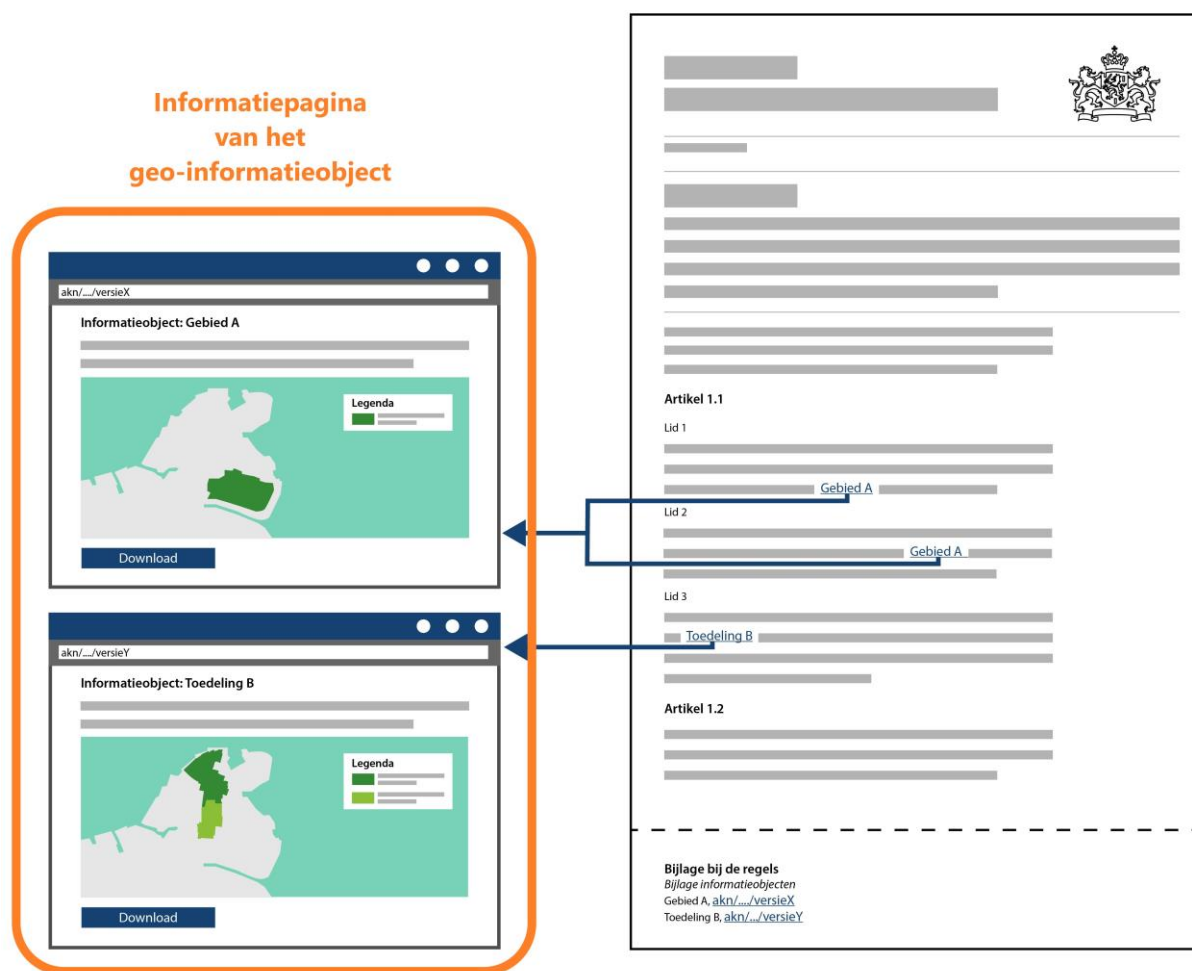
Of

“maximum bouwhoogte als aangeven in <noemer>”

Voorbeelden hiervan zijn functies zoals Horeca, Centrum, etc. of onderwerpen zoals Grondwater-beschermingsgebied, Hoge archeologische verwachtingswaarde, etc. De locatie kan ook een locatiegroep zijn, waaronder een set werkingsgebieden of andere groepen vallen. Een ‘noemer’ heeft daarmee een andere functie dan de geografische naam van een gebied. Soms kan dit echter wel gelijk zijn, als bijvoorbeeld in een regel over activiteiten in de Noordzee.

Van belang is dat gebieden kunnen wijzigen en dat het ongewenst is daarbij steeds een andere aanduiding in de vorm van een andere ‘noemer’ aan te moeten geven, zoals natuurnetwerk1 en natuurnetwerk2. De ‘noemer’ moet in de regeling een constante blijven. Het versienummer zal wel wijzigen als er wijzigingen zijn in het geo-informatieobject.

De <noemer> is de verbinding tussen de tekst en de locatie. In de webversie van het besluit bevat het tevens de hyperlink naar de pagina van het geo-informatieobject. Zie afbeelding 5. Die pagina van een geo-informatieobject bevat een interactieve kaart waar het betreffende object zichtbaar is zodat de gebruiker de geometrie kan interpreteren. Het bevat ook een download mogelijkheid om de geometrie van het object te kunnen downloaden. Van belang is dat de geometrie zelf wél onderdeel is van het besluit, want dat is wat het Bevoegd Gezag formeel heeft vastgesteld. De presentatie van de geometrie in de viewer moet wel correct zijn maar is illustratief en is géén formeel onderdeel van het besluit. De ondergrond die gebruikt wordt om het geo-informatieobject te kunnen interpreteren kan een actuele ondergrond zijn.

Figuur 5 Verwijzing van de noemer naar de informatiepagina van het geo-informatieobject

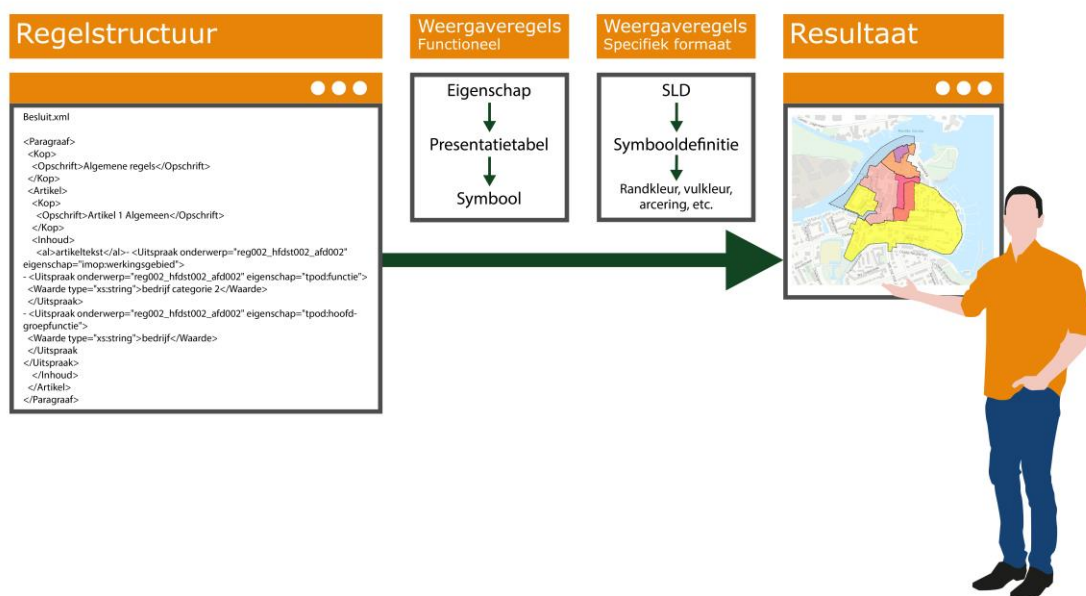
4.5 Principes van symbolisatie bij presentatie in kaartbeeld

Deze paragraaf legt de methodiek uit van weergave van werkingsgebieden. Het presentatiemodel wil grote complexiteit voorkomen en toch de nodige flexibiliteit bieden in vormgeving. Het uitgangspunt voor de weergave van werkingsgebieden is dat de waarde van een eigenschap bepaalt met welke symboliek (kleur/arcering) een werkingsgebied wordt weergegeven.

4.5.1 *Principe voor de functionele presentatie in kaartbeeld*

Het presentatiemodel stelt functionele eisen die de eenduidige weergave van de informatie uit het besluit mogelijk maken. Er is een scheiding tussen de functionele aanduiding van het symbool en de concrete kleurwaarden en mate van transparantie, de stijl.

Het presentatiemodel bevat functionele eisen en schrijft voor wát er moet worden weergegeven, maar gaat niet over de opmaakstijl. De stijl van de presentatie staat los van het besluit. Dat maakt het flexibel. Dat betekent dat dezelfde informatie op de eigen website weergegeven kan worden met een andere kleur of een ander font.

Figuur 6 Principe van functioneel presenteren van werkingsgebieden

4.5.2 *Het presentatiemodel bedient 4 verschillende mogelijkheden voor presenteren van werkingsgebieden*

Het presentatiemodel bedient verschillende mogelijkheden om de werkingsgebieden weer te geven in een viewer.

1. Een default symbool.
2. Symbolisatie op basis van een afgesproken standaard symbolisatie.
3. Een eigen symbolisatie die afwijkt van de standaard symbolisatie.
4. Een symbolisatie specifiek bedoeld voor een kaartviewer, afwijkend van bovenstaande symbolisatie.

Een OW-besluit kan werkingsgebieden bevatten die inhoudelijke waarden kennen, zoals een functie, activiteit, onderwerp, beperkingengebied, omgevingswaarde of omgevingsnorm. Deze inhoudelijke waarden worden gebruikt om het werkingsgebied weer te geven voor opties 2 tot en met 4.

Het toepassingsprofiel van OW-besluit bepaalt welke werkingsgebieden er van toepassing zijn in dat type OW-besluit en regelt op basis van welke eigenschappen van deze objecten gepresenteerd kunnen worden in een kaart of viewer.

4.5.3 Een default symbol

Zonder gespecificeerde presentatie kan een viewer de gebieden met een default symbool weer geven. Zo zullen alle functies op de kaart in het onderstaande voorbeeld grijs getoond worden. Wanneer er gebieden zonder kenmerken zijn, zal dit de enige methode zijn.

Hoofdstuk: Functietoedeling	Symbool	Default symbool
☐ 3.1 Centrum	→ S1	☐ S1
☐ 3.2 Bedrijven	→ S1	☐ S1
☐ 3.3 Modern winkelen en druk ontmoeten	→ S1	☐ S1
☐ 3.4 Horeca en uitgaan	→ S1	☐ S1
☐ 3.5 Restaurant	→ S1	☐ S1

Figuur 7 Een voorbeeld van een default symbool voor functies uit een Omgevingsplan

4.5.4 Een standaard symbol

Het hanteren van een standaard symbolisatie biedt vooral mogelijkheden om geüniformeerde weergave te genereren, bijvoorbeeld voor een landelijk overzicht of tussen verschillende besluiten binnen de eigen instrumenten. Het biedt ook voordelen voor eenvoud in beheer en het komt de leesbaarheid van de kaart ten goede.

In het onderstaande voorbeeld is gebruik gemaakt van de standaard semantiek binnen ‘functie-groep’ om tot een standaard legenda te komen.

presentatietabel			Geharmoniseerde presentatie
Hoofdstuk: Functietoedeling	Functiegroep	Symbool	
□ 3.1 Centrum →	Centrum →	S1	S1
□ 3.2 Bedrijven →	Bedrijven →	S2	S2
□ 3.3 Modern winkelen en druk ontmoeten →	Ontspannen →	S3	S3
□ 3.4 Horeca en uitgaan →	Horeca →	S4	S4
□ 3.5 Restaurant →	Horeca →	S4	S4

Figuur 8 Een voorbeeld van een standaard symbool voor functies uit een Omgevingsplan

4.5.5 Een afwijkend symbool

Wanneer er behoefte is om een afwijkend symbool te kiezen, kan er op basis van een ander kenmerk worden gepresenteerd. In dit geval de functienaam; dit betreft geen standaard semantiek en kent een ongelimiteerd aantal varianten.

In het voorbeeld hebben twee functies identieke symbolen gekregen, omdat ze tot dezelfde semantische groep behoren. Om toch onderscheid te hebben, wordt voor Restaurant afgeweken van de standaard. Voor de presentatie van Restaurant stuurt de bronhouder in dit geval het symbool kenmerk mee.

presentatietabel			standaard presentatie	In besluit-bericht: Aangepaste presentatie
Hoofdstuk: Functietoedeling	Functiegroep	Symbool		
□ 3.1 Centrum →	Centrum →	S1	S1	S1
□ 3.2 Bedrijven →	Bedrijven →	S2	S2	S2
□ 3.3 Modern winkelen en druk ontmoeten →	Ontspannen →	S3	S3	S3
□ 3.4 Horeca en uitgaan →	Horeca →	S4	S4	S4
□ 3.5 Restaurant →				S5

Figuur 9 Een voorbeeld van een standaard symbool met afwijkend eigen symbool voor functies uit een Omgevingsplan

4.5.6 Een specifiek symbool

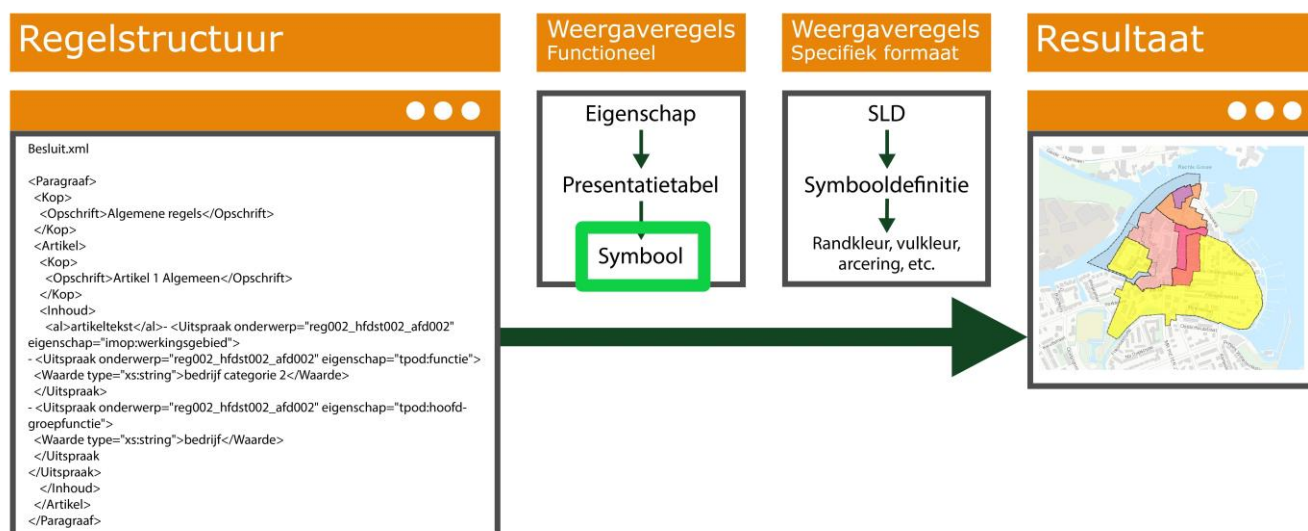
Binnen een besluit kunnen meerdere kaartviewers worden geplaatst om de inhoud van de werkingsgebieden kenbaar te maken. Soms is er de wens om eenzelfde object in een specifieke kaart een ander symbool te geven. In dat geval kan dit worden aangegeven bij de specifieke kaartopbouw. In het onderstaande voorbeeld is voor een specifieke kaartviewer het symbool voor Horeca en uitgaan blauw gemaakt.

Hoofdstuk: Functietoedeling	presentatietabel		standaard presentatie	Aangepaste presentatie		Specifiek symbool
	Functiegroep	Symbool				
□ 3.1 Centrum	Centrum	S1	S1	S1	S1	S1
□ 3.2 Bedrijven	Bedrijven	S2	S2	S2	S2	S2
□ 3.3 Modern winkelen en druk ontmoeten	Ontspannen	S3	S3	S3	S3	S3
□ 3.4 Horeca en uitgaan	Horeca	S4	S4	S4	S9	S9
□ 3.5 Restaurant	Horeca	S4	S4	S5	S5	S5

Figuur 10 Een voorbeeld van een standaard symbool met specifiek symbool binnen een kaartviewer voor functies uit een Omgevingsplan

4.6 Symbool

De weergave wordt via de symbolisatie vastgelegd in een symboolkenmerk 'Symbol'. Feitelijk is een Symbol met een symboolcode een eigenschap bij een annotatie.

Figuur 11 De weergave wordt vastgelegd in een symboolkenmerk 'Symbool'

Voor technische informatie over de systematiek van de symbolisatie wordt verwezen naar: *Documentatie STOP TP v0.97 Module symbolisatie*.

Bij OW-besluiten zijn een aantal annotaties (en hun eigenschappen) waarvoor presentatie van werkingsbieden op een kaartbeeld van toepassing is: de presentatie-entiteiten.

Dit zijn de presentatie-entiteiten:

- Activiteit
- Beperkingengebied
- Functie
- Omgevingsnorm
- Omgevingswaarde
- Onderwerp.

Voor deze annotaties is Symbolisatie van toepassing; een symbolisatiemethode wordt gebruikt om in het kaartbeeld het werkingsgebied in een bepaalde stijl weer te kunnen weergeven. De annotatie-eigenschap symboolcode kan voor presentatie vergeleken worden met een waarde uit de symbolenbibliotheek en de bijbehorende stijl wordt gebruikt bij het visualiseren. In de bijlagen zijn afbeeldingen van de Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97 opgenomen.

Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97 en SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml Voor de symbolisatietabellen van de presentatie-entiteiten wordt verwezen naar Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

4.6.1 Voorbeeld hoe de annotaties zorgen voor de presentatie op het kaartbeeld

Deze paragraaf laat door middel van voorbeeld zien hoe de annotaties zorgen voor de weergave op het kaartbeeld. Het principe is generiek, hier wordt een voorbeeld beschreven voor een Functie in een omgevingsverordening.

In de omgevingsverordening kunnen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke leefomgeving. Dit abstracte criterium kan concreet worden toegepast door het gebied waar een functie van toepassing is met coördinaten te begrenzen en de annotatie *Functie* toe te voegen. De annotatie Functie kent een aantal eigenschappen. De eigenschap *Functiegroep* zorgt er voor dat de werkingsgebieden van een bepaalde groep functies worden weergegeven op een kaartbeeld. Functiegroep kan worden gekozen uit een limitatieve waardelijst.

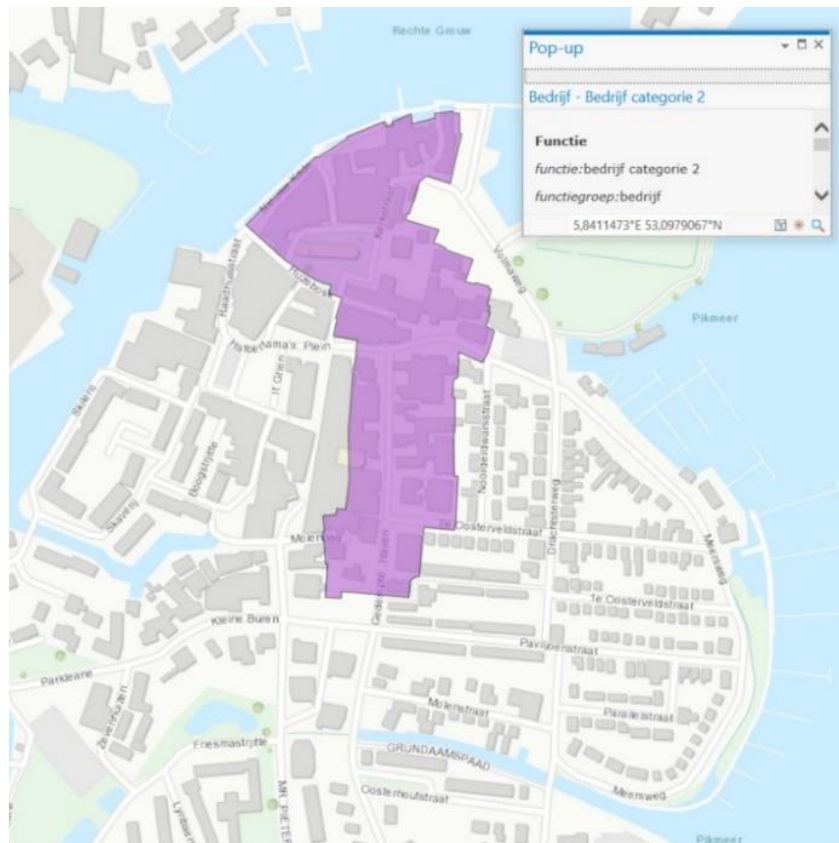
Een voorbeeld van een functie is *Bedrijf categorie 2*. De functie Bedrijf categorie 2 behoort tot de Functiegroep Bedrijf, één van de waarden van de waardelijst Functiegroep. Wanneer regels over de functie Bedrijf categorie 2 worden geannoteerd met de Functiegroep Bedrijf zorgt de symboolcode van deze Functiegroep voor weergave met een paarse kleur zoals weer gegeven in **Fout!**

Verwijzingsbron niet gevonden..

Figuur 12 Voorbeeldweergave Functiegroep

Door deze methodiek worden de werkingsgebieden van functies die behoren tot de Functiegroep Bedrijf door middel van de annotatie-eigenschap Functiegroep en de waarde Bedrijf met een paars vlak op het kaartbeeld weergegeven, zie figuur 13.

Figuur 13 Voorbeeld presentatie Functie Bedrijf categorie 2 op kaartbeeld d.m.v. annotatie-eigenschap Functiegroep en waarde Bedrijf

Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar *Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97* en *SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml* Voor de symbolisatietabellen van de presentatie-entiteiten wordt verwezen naar *Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst*. In de bijlagen 8 en 9.1 t/m 9.7 zijn hier afbeeldingen van opgenomen.

4.7 Referentieondergronden

Werkingsgebieden worden op een kaart met ondergrond getoond om de locatie juist te interpreteren. De gebruikte ondergrond maakt géén onderdeel uit van het besluit. Wel is het van juridisch belang te duiden welke ondergrond is gebruikt bij vaststelling en bij het begrenzen van de geometrie. Bevoegde gezagen mogen daarvoor alleen geografische basisregistraties gebruiken. Het is verplicht in het besluit vast te leggen welke basisregistratie en de bijbehorende versie(datum) is gebruikt om de werkingsgebieden te begrenzen en vast te stellen. Deze informatie moeten ook op de informatiepagina van het geo-informatieobject bij de presentatie van het besluit kunnen worden getoond. De presentatie van werkingsgebieden in de viewer moet wel correct zijn maar is

illustratief en is géén formeel onderdeel van het besluit. De ondergrond die gebruikt in de viewer kan een actuele ondergrond zijn.

4.8 Principes van tekstpresentatie

Bij het weergeven van de tekst en haar structuur geldt de gebruikelijke weergave zoals we die kennen van tekstverwerkers. Met de komst van WYSIWYG¹-principes in digitale tekstverwerkers en opmaakprogrammatuur wordt de tekst en haar tekststructuur digitaal opgemaakt en zijn de 'opmaakregels' digitaal expliciet geworden. XML vormt een veel gebruikte structuur voor de opslag van bestanden van tekstverwerkers. Dergelijke 'opmaakregels' bevinden zich 'onder water' en worden niet getoond aan de gebruiker. Het effect van de 'opmaakregels' - gevisualiseerd als de opmaak van tekst - wordt aan de gebruiker getoond. Zo ziet de gebruiker inspringen, vet of cursief markeren, voetnoten enz. De eisen die gesteld zullen worden aan de presentatie van OW-besluiten die juridisch directe regels bevatten (zoals een verordening), zijn strikter dan voor OW-besluiten die een vrijere opzet hebben (zoals visies).

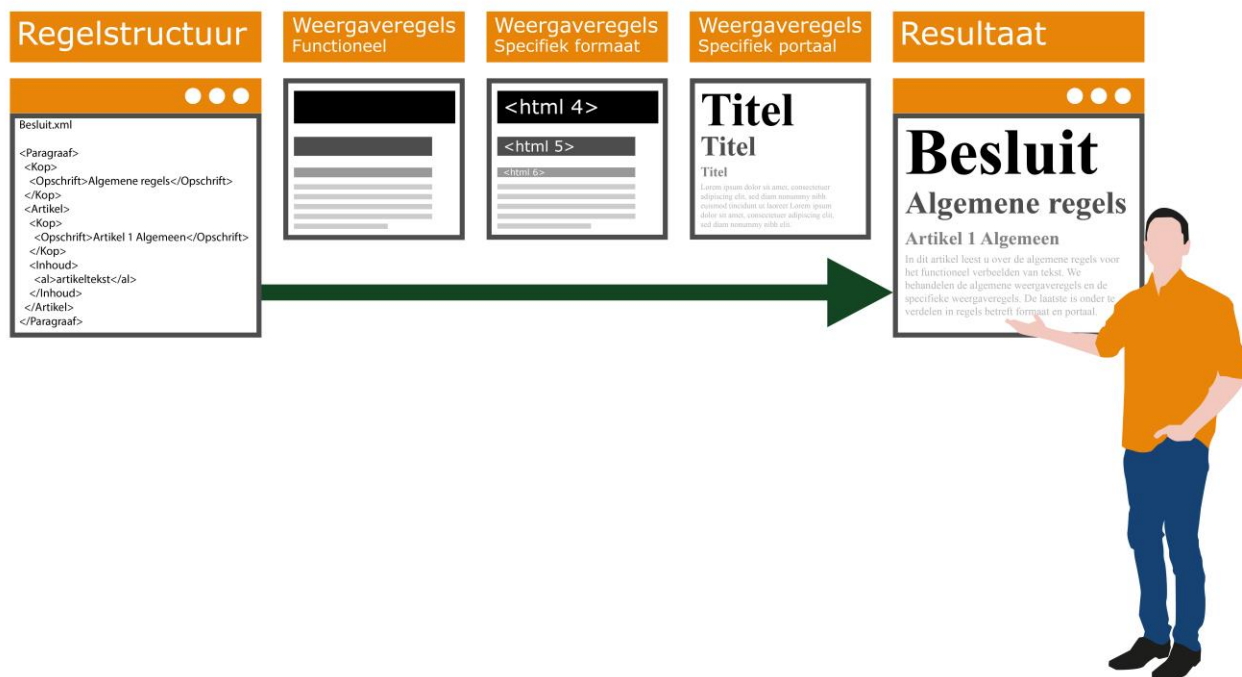
4.8.1 *Principe voor de functionele presentatie van teksten*

Het presentatiemodel stelt functionele eisen die de eenduidige weergave van deze informatie mogelijk maken.

De functionele weergaveregels moeten worden vertaald naar regels die voor het gebruikte medium bruikbaar zijn. Zo zal een vertaling naar html er anders uitzien dan een vertaling naar PDF.

Tot slot is er mogelijk nog een nadere specificatie naar de specifiek te gebruiken stijl zodat deze aansluit bij de "huisstijl" van het medium.

¹WYSIWYG = What You See Is What You Get

Figuur 14 Principe van functioneel presenteren van tekst

Van de drie sets met regels, zie afbeelding 14, is in ieder geval de eerste set (Weergaveregels functioneel) onderdeel van de landelijke standaard binnen de specifieke toepassing. Van de tweede set (Weergaveregels specifiek medium) is mogelijk voor een aantal formaten een set regels beschikbaar. Te denken valt aan de html. De derde set regels (Weergaveregels specifieke uitgave) zal onderdeel zijn van de specifieke uitgave zelf. Denk hierbij aan de css van een gemeentelijke site. Deze zal anders zijn dan de css binnen Overheid.nl.

De weergaveregels van de specifieke uitgaven op Overheid.nl zullen conform de standaardregels van de bekendmakingsbladen zijn, zowel voor op het web, als in PDF/A-formaat.

Het staat eenieder vrij om een eigen specifieke uitgave te maken en hierbij een volledig andere presentatie te maken. Een sprekend voorbeeld is de omgevingsvisie die ook in de communicatie met het grote publiek een belangrijke rol speelt. De mogelijkheid om functionele regels via verschillende mediums te publiceren biedt de bestuursorganen de flexibiliteit om het instrument zoveel mogelijk naar eigen inzicht vorm te geven.

Het principe van functioneel presenteren van tekst is generiek; er is echter voor de weergave een onderscheid tussen teksten met regels (een artikelsgewijze opzet) en vrije teksten; het verschil zit in de aanwezigheid/afwezigheid van een hiërarchische structuur. Ze worden hier apart toegelicht en geïllustreerd in afbeelding 15 en 16.

4.8.2 Tekstpresentatie voor OW-besluiten met teksten met regels

Bij regelteksten is de artikelsgewijze opbouw kenmerkend. De artikelsgewijze structuur is beschreven in de Aanwijzing voor de Regelgeving 3.56 en bestaat uit de elementen:

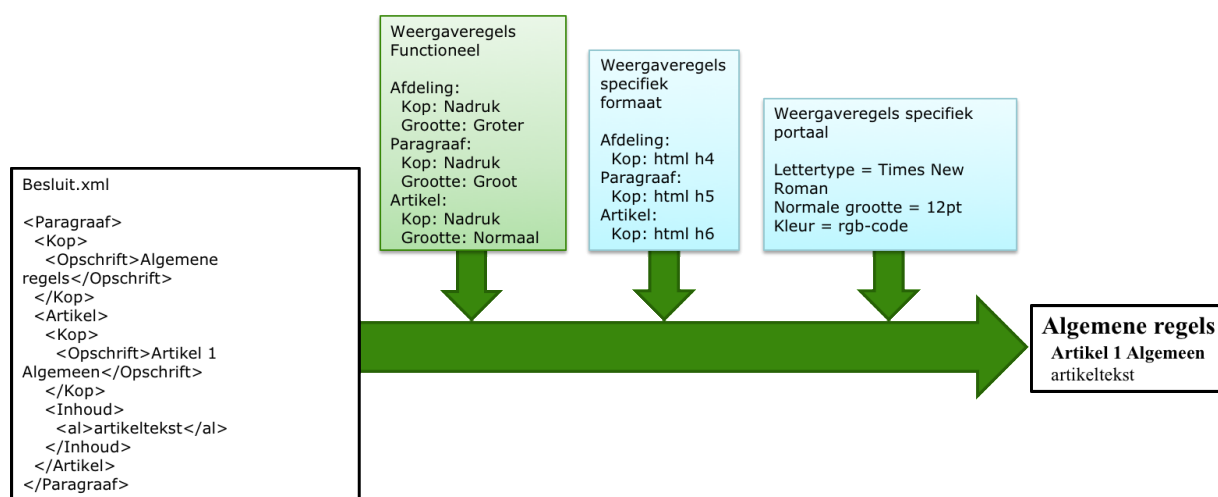
- deel
- hoofdstuk
- titel
- afdeling
- (sub)paragraaf
- artikel
- lid

De STOP/TP standaard reflecteert de hiërarchie van deze elementen. Voor de presentatie van OW-besluiten met regels is de tekststructuur van de tekstelementen van belang.

Voor uitgebreide informatie over de systematiek van tekststructuur/tekstelementen wordt verwezen naar de STOP documentatie.

De toepassingsprofielen van de verschillende OW-besluiten leggen de volgorde van de tekstelementen vast. Deze volgorde wordt uitgedrukt in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element en dient ook gehanteerd te worden bij de opmaak van tekst (korpsgrootte van het lettertype) die aan een raadpleger wordt getoond.

Koppen (opschriften) van een structuurelement kunnen ook onderscheiden worden via opmaak op zodanige wijze dat duidelijk is dat het om een kop gaat. De functionele presentatieregels is dan dat de presentatie van een hoofdstukkop groter is dan de presentatie van een paragraafkop, zie afbeelding 15.

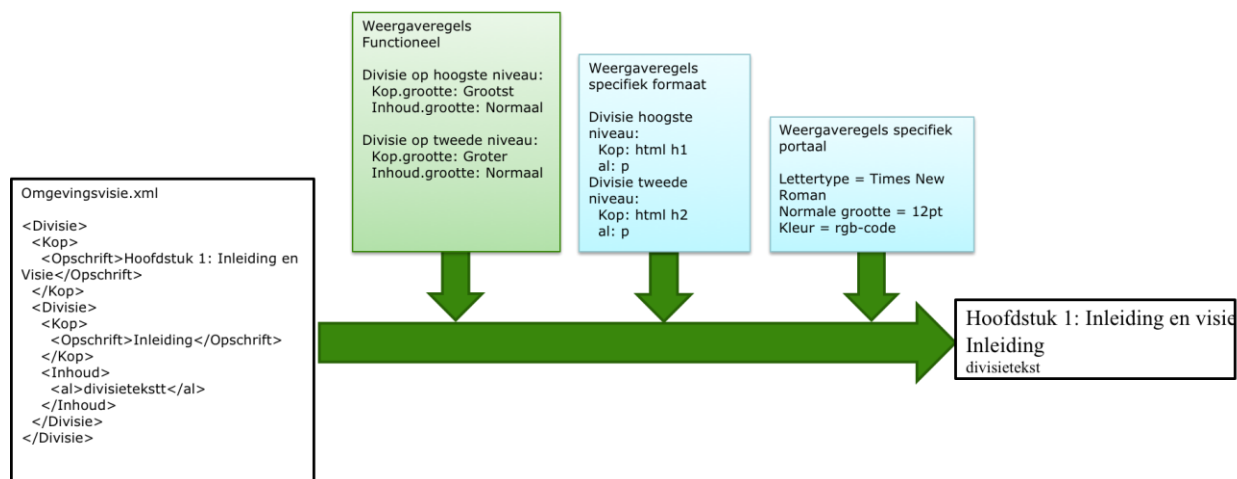
Figuur 15 Principe van functionele tekstpresentatie van regelteksten

4.8.3 Tekstpresentatie voor OW-besluiten met vrije teksten

Voor OW-besluiten zonder regels zal de structuur vrijer zijn. De presentatieregels zullen hierdoor ook beperkter zijn: er zijn immers minder “vaste haakjes” om de presentatie mee vast te maken.

De vrije tekst heeft als eigenschap dat er maar één structuurelement is: de divisie. (Een structuur van: deel, hoofdstuk, titel, afdeling, (sub)paragraaf, artikel, lid bestaat niet voor de vrije tekst-structuur). Het principe van uitdrukken in relatieve groottes ten opzichte van het kleinste element wordt wel gehanteerd voor teksten met een vrijere structuur door gebruik maken van het feit dat elementen genest zijn.

De functionele presentatie zegt dan iets over een nulpunt (hoogste niveau of laagste niveau) en alle andere regels doen een relatieve uitspraak ten opzichte van het element waarbinnen ze voor komen.

Figuur 16 Principe van functionele tekstpresentatie van vrije tekststructuur

4.9 Wijzigingsbesluiten presenteren

Een besluit kan de vaststelling van een initieel besluit (een eerste versie van een regeling) betreffen of een wijziging van het initiële besluit. Het laatste zal veelvuldig voorkomen bij met name omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening. Een wijzigingsbesluit dient in mensleesbare vorm datgene te tonen wat door het besluit verandert in de geconsolideerde versie.

Voor uitgebreide informatie over de systematiek van wijzigingen wordt verwezen naar de STOP documentatie.

4.9.1   *Methodiek voor het presenteren van wijzigingen in besluiten*

Een besluit geeft aan welke nieuwe of gewijzigde regels worden vastgesteld. Een wijzigingsbesluit en de bekendmaking ervan, bevat daarom alleen tekstonderdelen (bijvoorbeeld artikelen) en informatieobjecten die wijzigen. De duiding van de wijzigingen binnen de regels, inclusief verwijzing naar informatieobjecten, worden expliciet meegeleverd in het besluit en het uitgangspunt is dat de wijzigingen in renvooiweergave² worden gepresenteerd.

4.9.2   *Wijzigingen in tekst presenteren*

Voor het automatisch verwerken van wijzigingen is het werken met wijzigingsinstructies (bijvoorbeeld: In alinea 3 wordt '10' vervangen door '12') niet langer hanteerbaar, want dit vergt een menselijke interpretatie. Het wijzigingsbesluit via STOP kent dan ook geen wijzigingsinstructies, maar geeft de verschillen aan. Het besluit bevat de te wijzigen objecten/tekstonderdelen, en ook expliciet welke tekst is gewijzigd. De verschillen worden hiermee meegeleverd. Bijvoorbeeld: "De maximum bouwhoogte is <oud>10m/u</oud> <nieuw>12m</nieuw>.

De verschillen tussen de oude en de nieuwe versie worden aangegeven in een renvooiweergave: Een renvooiweergave zorgt ervoor dat de verschillen expliciet worden weergegeven doordat zowel de oude versie als de nieuwe versie én de verschillen visueel worden weergegeven. Figuur 18 bevat een voorbeeld van een tekst in renvooiweergave.

² Dit begrip wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

- maanden na die datum een begin met de werkzaamheden is gemaakt.
- 6 Ten aanzien van degene die op ~~de 20 datum februari van inwerkingtreding van dit besluit~~2003 rechtmatig gebruiker is van een woning of een woonwagen op de gronden die op de kaarten in bijlage 3A van dit besluit met de nummers 1 en 2 zijn aangewezen, kan indien sprake is van bestaand gebruik als bedoeld in het vijfde lid, beëindiging van dit gebruik niet worden geleverd.
- 7 In afwijking van het eerste tot en met vierde lid, zijn daarin bedoelde gebouwen eveneens toegestaan voor zover dit in overeenstemming is met een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 8.9 van de wet.

Artikel 2.2.2

- 1 Op de gronden die zijn aangewezen op de ~~kaarten~~kaart in bijlage 4 bij dit besluit zijn geen objecten toegestaan die hoger zijn dan de in die bijlage aangegeven maximale waarden.
- 2 Op de gronden die zijn aangewezen op de kaart in bijlage 4 bij dit besluit zijn geen bomen of struiken toegestaan die hoger zijn dan de in die bijlage aangegeven maximale waarden indien de Inspectie Leefomgeving en Transport op schriftelijk verzoek van de exploitant van de luchthaven Schiphol of Luchtverkeersleiding Nederland beoordeelt dat deze een belemmering vormen voor de veiligheid van het luchtverkeer.
- 3 In afwijking van het eerste lid is een object ~~dat hoger is~~ dan de desbetreffende maximale waarde toegestaan indien:
  - a het object opgericht of geplaatst is overeenkomstig een bouwvergunning of een aanlegvergunning ~~dan wel een omgevingsvergunning~~, of voor het object een dergelijke vergunning is verleend en
  - ~~b~~ de vergunning is verleend voor ~~de 1 januari 2015~~, mits binnen twee jaar na die datum ~~van een inwerkingtreding~~ begin met de werkzaamheden is gemaakt, of
  - ~~b~~ het betreft herbouw, verbouw of vervangende nieuwbouw van ~~dit objecten~~ besluiten als bedoeld onder a, mits de hoogte en het totale volume van het oorspronkelijke object niet worden overschreden.

Figuur 17 Voorbeeld van een tekst in renvooiweergave

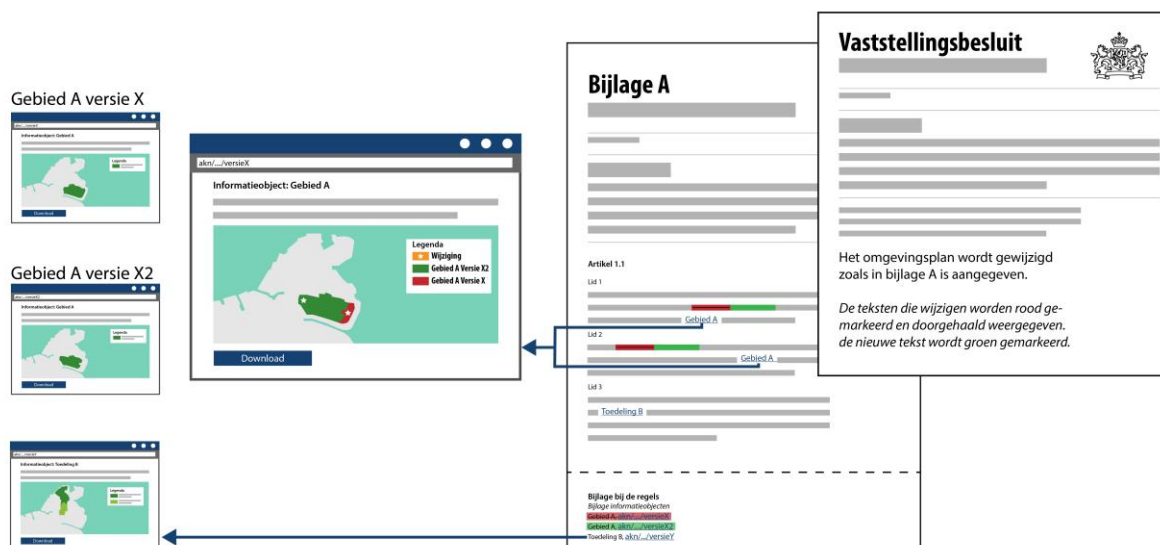
Ook bij de renvooiweergave wordt de systematiek van functioneel presenteren gehanteerd: het presentatiemodel schrijft voor dat het wijzigingsbesluit de oude en de nieuwe versie inzichtelijk moet maken door ze gecombineerd te presenteren en dat ook de verschillen visueel moeten worden geduid. De symboliek (kleuren, font, grootte, arcering etc) worden echter in stylesheets buiten het besluit gedefinieerd. In bovenstaand voorbeeld wordt de tekst die niet wijzigt, in de renvooiweergave, zonder markering weergegeven. De tekst uit de oude versie wordt rood gemarkeerd en doorgehaald. De nieuwe tekst wordt eraan toegevoegd en groen gemarkeerd. Aan de formulering van een wijzigingsartikel dient toegevoegd te worden hoe de wijzigingen worden gepresenteerd, bijvoorbeeld:

De formulering van een wijzigingsartikel luidt bijvoorbeeld als volgt:

Het omgevingsplan wordt gewijzigd zoals in bijlage A is aangegeven.

De teksten die wijzigingen worden rood gemarkeerd en doorgehaald weergegeven. De nieuwe tekst wordt groen gemarkeerd.

In bijlage A wordt de tekst van de onderdelen die wijzigen in de renvooiweergave, zoals in het wijzigingsartikel is beschreven, gepresenteerd.

Figuur 18 Conceptuele weergave van een wijzigingsbesluit

4.9.3 Wijzigingen van geometrie presenteren

Een werkingsgebied is onderdeel van het besluit middels een verwijzing uit de regels naar een geo-informatieobject. Geo-informatieobjecten zijn als onderdeel van het besluit officieel vastgesteld en daarom kan de inhoud van vastgestelde geo-informatieobjecten niet wijzigen zonder nieuw besluit. Er ontstaat dan een nieuw geo-informatieobject met een unieke identificatie en versie. Hiermee is de wijziging juridisch geborgd.

De renvooiweergave wordt ook gebruikt om wijzigingen van geo-informatieobjecten kenbaar te maken. Ook de systematiek van functioneel presenteren wordt gehanteerd: het presentatiemodel schrijft voor dat het wijzigingsbesluit de oude en de nieuwe versie inzichtelijk moet maken door ze gecombineerd te presenteren en dat ook de verschillen visueel moeten worden geïdentificeerd.

Er zijn een aantal scenario's waarbij de inhoud van geo-informatieobjecten wijzigen:

- De inhoud van een bestaand werkingsgebied wijzigt; geometrie of een waarde
- Het hele geo-informatieobject wordt vervangen
- Het geo-informatieobject wordt vervangen door een nieuwe geo-informatieobject met een andere noemer

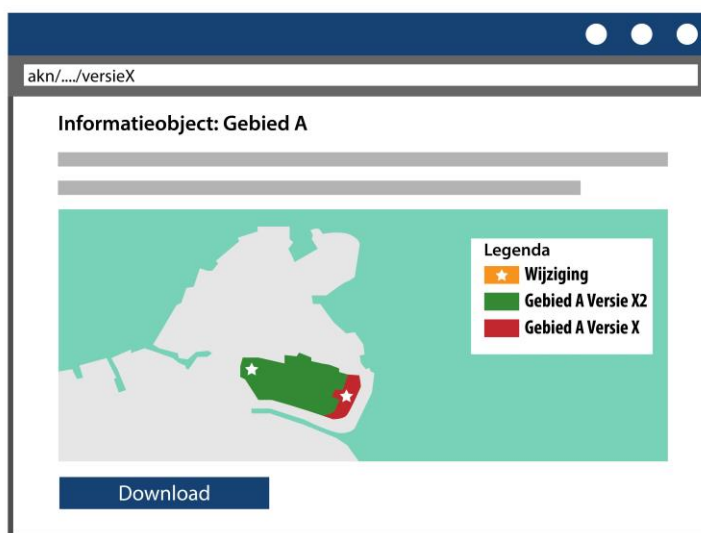
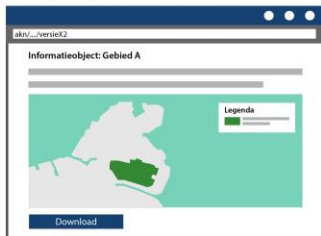
4.9.3.1 De inhoud van een bestaand werkingsgebied wijzigt

Een scenario waarbij de inhoud van een bestaand werkingsgebied wijzigt, bijvoorbeeld omdat de coördinaten of de waarde van het werkingsgebied wijzigen. In dat geval zal er een nieuw geo-informatieobject met een unieke identificatie en versie worden vastgesteld. Dit geo-informatieobject heeft wel dezelfde noemer (de betekenis van de locatie blijft immers hetzelfde). Juridisch gezien wordt er echter alleen een besluit genomen over hetgeen dat gewijzigd is. Het is daarom van belang om de verschillen tussen de oude en nieuwe versie van het geo-informatie wel expliciet te duiden in een mensleesbare vorm. Dat kan in een interactieve kaartviewer waarbij beide versies van het geo-informatieobject worden gepresenteerd en daarbij ook de verschillen visueel worden geduid, zie figuur 19.

Gebied A versie X

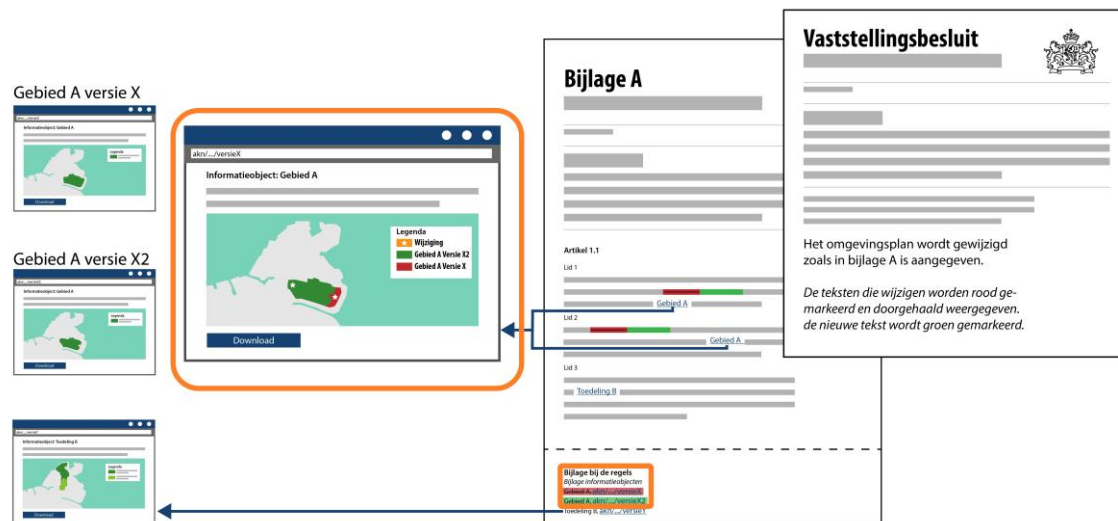

Gebied A versie X2

Figuur 19 Conceptuele weergave van een interactieve kaartviewer met renvooiweergave van een geo-informatieobject: oude versie, nieuwe versie en wijzigingen expliciet geduid.

De eis aan informatieobjecten in een (OW-)besluit is dat ze ook in de mensleesbare weergave van het besluit opgenomen worden zodat duidelijk is welke informatie als onderdeel van het besluit is vastgesteld. Het presentatiemodel legt deze verbinding door de verwijzing naar (de pagina met het) geo-informatieobject in de regel-, beleids- of visietekst op te nemen door de noemer in de tekst op te nemen. De mensleesbare verwijzing naar de geo-informatieobjecten zit in de bijlage bij de regels. In het scenario waarbij de inhoud van het werkingsgebied wijzigt, maar de noemer hetzelfde blijft, wordt het verschil toch zichtbaar in de Bijlage bij de regels. De unieke verwijzing naar het geo-informatieobject is immers gewijzigd (omdat de versie ervan is gewijzigd). Daarom wordt conform de renvooiweergave (voor tekst) de unieke verwijzing ook visueel in renvooiweergave gepresenteerd, zie figuur 20.

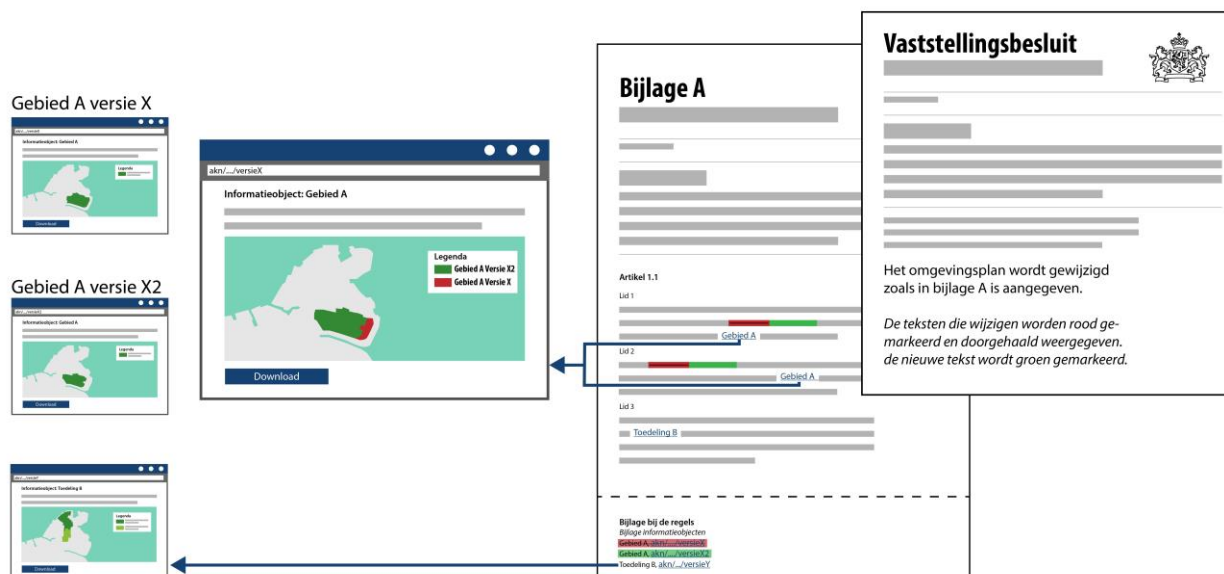

Figuur 20 Conceptuele weergave van renvooiweergave binnen het besluit van gewijzigde (inhoud van) geo-informatieobjecten

4.9.3.2 Het hele geo-informatieobject wordt vervangen

Een scenario waarbij het hele geo-informatieobject wordt gewijzigd, maar de noemer wordt gehandhaafd. Bij dit scenario wordt bij het wijzigingsbesluit vastgesteld dat het geo-informatieobject in zijn geheel wordt vervangen door een nieuw geo-informatieobject dat wel dezelfde noemer krijgt (de betekenis van de locatie blijft immers wel hetzelfde).

In het OW-besluit wordt dat zichtbaar in de Bijlage bij de regels. Daar worden de oude versie van het geo-informatieobject en de nieuwe versie van het geo-informatieobject zichtbaar. In het interactieve kaartbeeld van de geo-informatieobjecten worden beiden gecombineerd weergegeven. Het verschil met het vorige scenario is dat het niet verplicht is om de verschillen in het kaartbeeld expliciet te presenteren; omdat is vastgesteld dat het geo-informatieobject in zijn geheel wordt vervangen. (Waar bij het vorige scenario alleen over de wijziging is besloten).

Figuur 21 Conceptuele weergave van renvooiweergave binnen het besluit als het geo-informatie-object wordt vervangen

4.9.3.3 *Het geo-informatieobject wordt vervangen door een nieuwe geo-informatieobject met een andere noemer*

Er is ook een scenario waarbij het hele geo-informatieobject wordt vervangen door een ander geo-informatieobject en ook de noemer veranderd. De noemer is in de regel-, beleids- of visie-tekst de leesbare identificatie van de locatie en is de verbinding tussen de tekst en de locatie. De noemer geeft hierbij de betekenis van de locatie. Voorbeelden hiervan zijn functies zoals Horeca, Centrum, etc. of onderwerpen zoals Grondwaterbeschermingsgebied, Hoge archeologische verwachtingswaarde, etc. De locatie waarnaar verwezen wordt kan wijzigen, de noemer zal dan ook wijzigen. Die wijziging zal in de tekst van het wijzigingsbesluit in renvooiweergave zichtbaar worden: **NoemerA** **NieuweNoemer**.

5 Service product van het besluit/bekendmaking

Een formeel besluit bestaat enkel uit het tekstdeel met regel-, beleids- of visietekst, inclusief de verwijzing naar geo-informatieobjecten. Een service product van het besluit/bekendmaking is een verrijkte webversie van het besluit. Hier kan extra context zijn toegevoegd waardoor de inhoud van het besluit op diverse manieren raadpleegbaar en bevroegbaar is. Het is toegankelijker, maar niet authentiek.

Voor het service product worden dezelfde presentatieprincipes die gehanteerd als voor het formele besluit en de formele bekendmaking. Alleen de aanvullende presentatieprincipes voor een service product, worden in dit hoofdstuk beschreven.

5.1 Kaartviewers

Binnen de webvariant van een besluit(service variant) kunnen één of meerdere ondersteunende kaartviewers worden geplaatst om de inhoud van de informatieobjecten kenbaar te maken. De opsteller van het OW-besluit bepaalt de positie in de regel-, beleids- of visietekst en selecteert welke geo-informatieobjecten in de kaartviewer worden opgenomen.

Figuur 22 Conceptuele weergave van een kaartviewer in een besluit/bekendmaking

Deze kaartviewer is een presentatievorm in de regel-, beleids- of visietekst waarin één of meerdere geo-informatieobjecten in relatie tot elkaar gepresenteerd kunnen worden. Dit samengestelde kaartbeeld moet wel correct zijn en gegenereerd zijn uit geo-informatieobjecten, maar is illustratief en is géén formeel onderdeel van het besluit. Boven het kaartbeeld dient duidelijk gemaakt te worden dat het slechts een illustratie is. De afbeelding krijgt een standaardopschrift waarin de verbeelde geo-informatieobjecten zijn geduid.

Een kaartviewer is een interactief kaartframe, waarin een gebruiker kan in-uitzoomen en waarin alle geo-informatieobjecten (schaalonafhankelijk) worden getoond. Het default schaalniveau van het kaartbeeld in het interactieve kaartframe moet alle objecten tonen.

De kaartlagen met de geo-informatieobjecten worden op een kaart met ondergrond getoond om de locatie juist te interpreteren. Het schaalniveau van de kaartviewer moet geschikt zijn voor de schaal waarop de geo-informatiebestanden bedoeld zijn om de geo-informatieobjecten te interpreteren.

In de kaartviewer worden de geo-informatieobjecten gesymboliseerd gepresenteerd. Standaard wordt de inhoud van de objecten gepresenteerd met de symboliek die in het besluit al aan (de eigenschap van) het geo-informatieobject gekoppeld is (zoals beschreven in [paragraaf 4.5](#)). Als de methode '[een specifiek kaartsymbool](#)' aanwezig is, dan zal deze symboliek gebruikt worden om het object in het kaartbeeld weer te geven, gevolgd door respectievelijk: methode '[een afwijkend symbool](#)', methode '[een standaard symbool](#)' en '[default weergave](#)'.

Soms is er bij de opsteller van het besluit de wens om eenzelfde object in een specifieke kaart bewust met een andere symbolisatie te presenteren. Daarvoor kan bij kaartviewer de [symbolisatiemethode 4 'een specifiek kaartsymbool'](#) worden gehanteerd. Bij deze symbolisatiemethode wordt alleen voor de specifieke kaartviewer afgeweken van de symbolisatie die voor het object is vastgelegd.

In de kaartviewer kan de opsteller naast het aanpassen van de symbolisatie ook de tekenvolgorde van de kaartlagen regelen.

Een kaartviewer is altijd op het noorden georiënteerd en bevat een schaalaaanduiding en een legenda die inzicht moet geven over de inhoud van de informatieobjecten die worden getoond.

5.2 Referentieondergronden

Werkingsgebieden worden op een kaart met ondergrond getoond om de locatie juist te interpreteren. Binnen het service product zijn er twee presentatievormen voor het geografisch presenteren van werkingsgebieden:

De eerste presentatievorm is de verwijzing (via de noemer) naar de pagina van het geo-informatieobject waarin het werkingsgebied is vastgelegd. Daar is het werkingsgebied gesymboliseerd en interactief zichtbaar en kunnen de coördinaten worden gedownload. Dat is beschreven in [hoofdstuk 4](#) en de eisen voor de referentieondergrond zijn beschreven in [paragraaf 4.7](#).

De tweede presentatievorm is de mogelijkheid voor het invoegen van een samengestelde kaartviewer in de lopende tekst waarin verschillende werkingsgebieden interactief en gesymboliseerd worden gepresenteerd in een kaartbeeld. Deze [kaartviewer, zie paragraaf 5.1](#), is geen onderdeel van het authentieke besluit omdat dezelfde informatie op een andere manier is vastgelegd – in tekst of via een verwijzing naar het geo-informatieobject. Dit betekent dat de ondergrond in deze kaartviewers niet reproduceerbaar hoeft te zijn. Een omgeving is vrij een actuele ondergrond uit de geo-basisregistraties te tonen binnen de kaartviewers.

5.3 Wijzigingen weergeven

Een besluit geeft aan welke nieuwe of gewijzigde regels worden vastgesteld. Het formele wijzigingsbesluit en de formele bekendmaking bevatten de beperking dat ze alleen de tekstonderdelen

en informatieobjecten bevatten die wijzigen. Deze wijzigingen worden in renvooiweergave gepresenteerd. Zie paragraaf 4.9.

In het service product van het besluit/bekendmaking is het uitgangspunt dat de wijzigingen in zowel tekst als bij de geo-informatieobjecten in een renvooiweergave worden gepresenteerd. Het is echter toegestaan om meer te presenteren dan alleen de tekstonderdelen en informatieobjecten die wijzigen; zo mogen zowel de artikelen die wijzigen, als de artikelen die niet wijzigen beiden gepresenteerd worden, in renvooiweergave.

Kaartviewer is een ondersteunend middel dat ook handig is toe te passen in wijzigingsbesluiten om wijzigingen expliciet te duiden.

6 Regeling presenteren

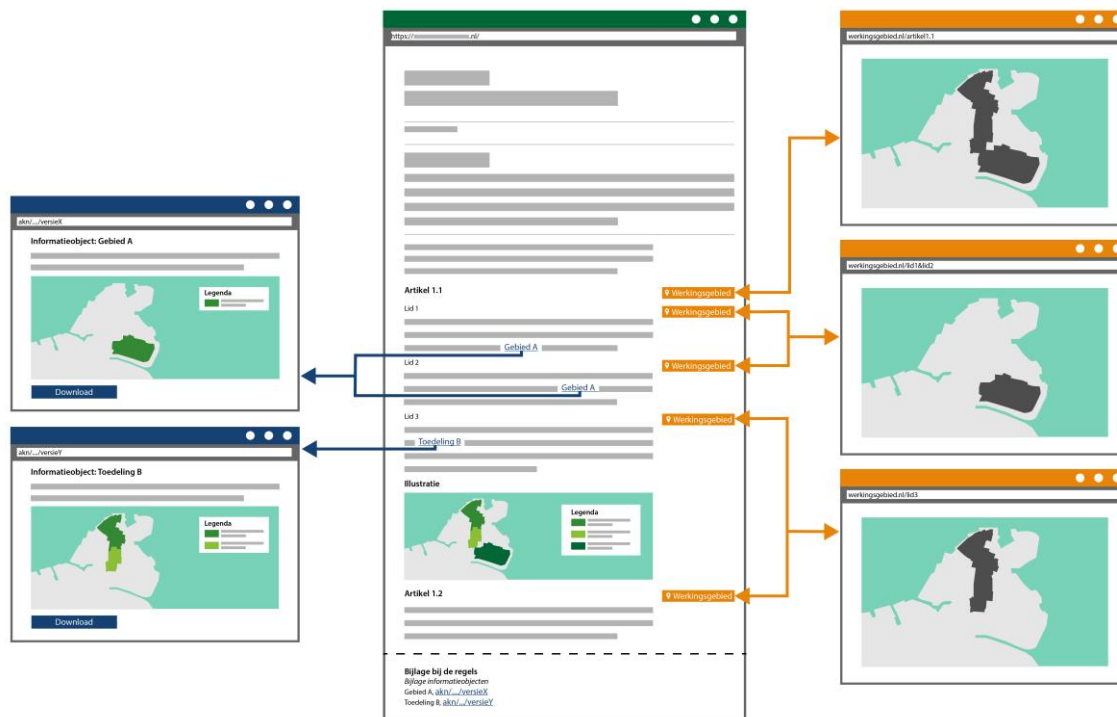
Het tweede deel van een besluit tot vaststelling of wijziging bevat de regels, beleids- of visietekst en hun werkingsgebieden. De tweede delen van alle opeenvolgende besluiten vormen samen de juridisch geldende regeling.

Daarnaast is er ook een geconsolideerde versie van een OW-instrument (bijvoorbeeld het omgevingsplan). In de terminologie van de bekendmakingsregelgeving wordt zo'n geconsolideerde versie ook wel de regeling genoemd. In de geconsolideerde versie worden alle achtereenvolgens genomen wijzigingsbesluiten verwerkt tot een doorlopende versie van het instrument (bv. Omgevingsplan).

De geconsolideerde versie vormt de basis voor de weergave van de regeling in de LVBB en van het instrument (bv. Omgevingsplan) dat in het LV-DSO te raadplegen is. De geconsolideerde versie van het instrument (bv. Omgevingsplan) bestaat uit de regel-, beleids- of visietekst en bijbehorende werkingsgebieden.

Regelingenbank Publicaties (LVBB)

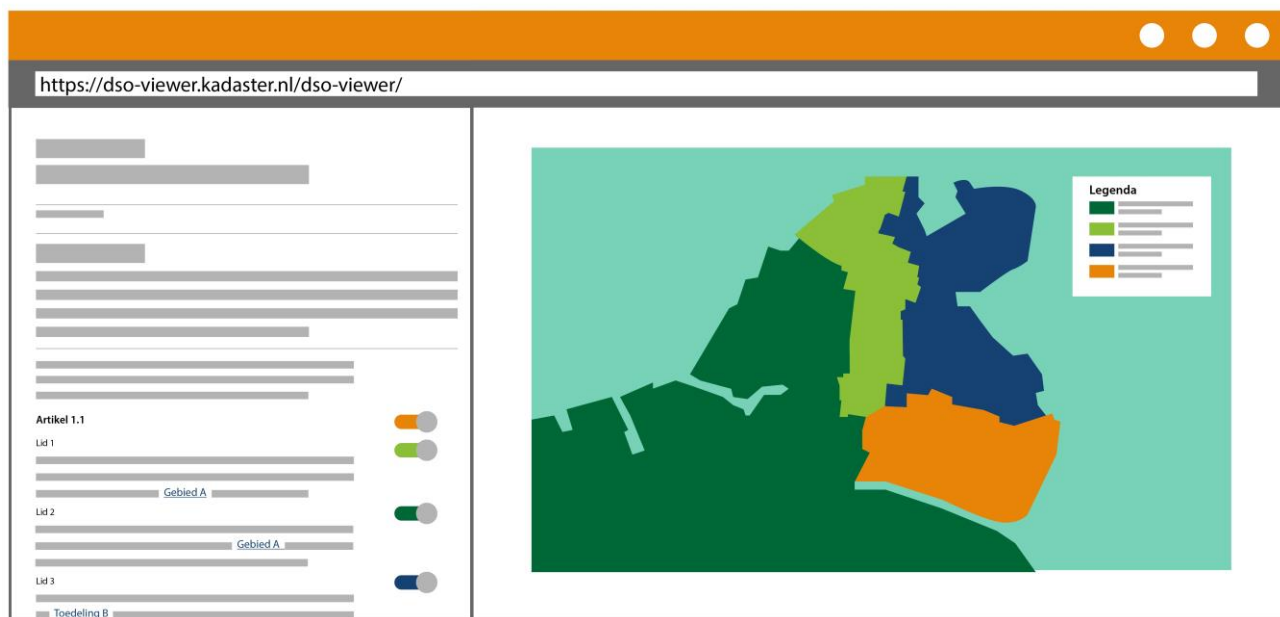
Dit is de geconsolideerde regeling, voorkomend uit de afzonderlijke besluiten. Het is een serviceproduct vanuit de LVBB.

Figuur 23 Conceptuele weergave van een geconsolideerde regeling

DSO LV-viewer

De DSO-viewer geeft de verschillende regelingen integraal (interbestuurlijk) weer. De DSO-viewer biedt de regeling objectgericht aan. Dat wil zeggen dat de regel bevroegbaar zijn door slimme systemen, zoals integrale bevraging of selectie op basis van een locatie. Hiermee is ook verbinding mogelijk met bijvoorbeeld Toepasbare Regels.

Figuur 24 Conceptuele weergave van de DSO LV-viewer

Het verschil tussen de Regelingenbank Publicaties (LVBB) en de LV-DSO viewer is dat de LVBB document georiënteerd is, waar LV-DSO viewer geconsolideerde informatie laat zien over de interbestuurlijke documenten heen en in combinatie met de ruimtelijkplannen.

Voor het presenteren van tekst en werkingsgebieden in de regeling gelden dezelfde principes van functioneel presenteren en symboliseren zoals beschreven in paragraaf 4.5 principes van symbolisatie bij presentatie in kaartbeeld en paragraaf 4.8 principes van tekstpresentatie.

6.1 Referentieondergronden

Werkingsgebieden worden op een kaart met ondergrond of referentie getoond om de locatie juist te interpreteren. De geconsolideerde regeling wordt getoond op een standaard-ondergrond van de landelijke voorziening, die afkomstig is uit een geo-basisregistratie. Dit kan een andere ondergrond (of een andere versie van dezelfde ondergrond) zijn dan de ondergrond die het bevoegd gezag heeft gebruikt bij het nemen van het besluit.

7 Openstaande issues

Het presentatiemodel bevat nu algemene presentatiemethodes voor het presenteren van tekst en geometrie in formele besluiten/bekendmaking, in de service producten en de regeling. Het bevat onder andere:

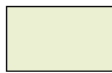

- De verwijzing naar werkingsgebieden vastgelegd in geo-informatieobjecten
- Beschrijving van de kaartviewers
- Principes van symbolisatie; vier symbolisatiemethodes voor het presenteren op basis van eigenschappen van de werkingsgebieden
- Een symbolenbibliotheek
- Symbolisatietabellen
  - Presentatie-entiteiten
  - Functiegroep
  - Activiteitsgroep
  - Onderwerpgroep
  - Beperkingengebiedgroep
- Renvoiiweergave
- Principes van functioneel presenteren.

De volgende aspecten zijn nog niet in het presentatiemodel v0.97 uitgewerkt:

- Uitwerking van de symbolisatiemethodiek voor het presenteren van waarde-eenheid combinaties
  - Omgevingswaardegroep
  - Omgevingsnormgroep
- Presenteren als gevolg van nauwkeurigheid (Varianten op symbolen en invloed die dit heeft op het gebruik van achtergrondkaartlagen).
- Presenteren van overlappende geometrieën.
- Legendadefinities
- Uitwerking van Kaartviewer
  - Kaartviewers is in presentatiemodel v0.97 wel beschreven, maar is nog niet in v0.97 gemodelleerd.
  - Uitwerking van kaartviewers in de regeling

8 Bijlage Symbolisatiebibliotheek

Dit is een afbeelding van een extract uit de symbolenbibliotheek.

3	Vlak symbolen (zonder transparantie met een gesloten zwarte lijn)					
5	Description	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn
6	Example					
7	SymbolName	vsg001	vsg002	vsg003	vsg004	vsg005
8	FeatureType name	Locatie	Locatie	Locatie	Locatie	Locatie
9	Filter	tpod:symbool = vsg001	tpod:symbool = vsg002	tpod:symbool = vsg003	tpod:symbool = vsg004	tpod:symbool = vsg005
10	Geometry	geometrie	geometrie	geometrie	geometrie	geometrie
11	ReferenceScale	1000	1000	1000	1000	1000
12	MinScale	500	500	500	500	500
13	MaxScale	10000	10000	10000	10000	10000
14	LayerName					
15	Fill - fill	#ebf0d2	#d2ffa5	#b45fd2	#64aa2d	#ffc8be
16	Fill - fill-opacity					
28	Fill - GraphicFill - Size					
29	Fill - GraphicFill - Opacity					
30	Fill - GraphicFill - Rotation					
31	Stroke - stroke	#000001	#000001	#000001	#000001	#000001
32	Stroke - stroke-width	1	1	1	1	1
33	Stroke - stroke-opacity	1	1	1	1	1
34	Stroke - stroke-dasharray					
35	Stroke - stroke-linecap					
36	Stroke - stroke-linejoin	round	round	round	round	round
37	Stroke - dashoffset					
38	Displacement					
39	PerpendicularOffset					
41						
42	Vlak symbolen (zonder transparantie met een gesloten gekleurde lijn)					
44	Description	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn	Vlak zonder transparantie met een gesloten lijn
45	Example					
46	SymbolName	vsg101	vsg102	vsg103	vsg104	vsg105
47	FeatureType name	Locatie	Locatie	Locatie	Locatie	Locatie
48	Filter	tpod:symbool = vsg101	tpod:symbool = vsg102	tpod:symbool = vsg103	tpod:symbool = vsg104	tpod:symbool = vsg105
49	Geometry	geometrie	geometrie	geometrie	geometrie	geometrie
50	ReferenceScale	1000	1000	1000	1000	1000
51	MinScale	500	500	500	500	500
52	MaxScale	10000	10000	10000	10000	10000
53	LayerName					
54	Fill - fill	#ebf0d2	#d2ffa5	#b45fd2	#64aa2d	#ffc8be
236						
237	Vlak symbolen (Vlak met forward lijnarcering met een gesloten lijn)					
239	Description	Vlak met forward lijnarcering met een	Vlak met forward lijnarcering met een	Vlak met forward lijnarcering met een	Vlak met forward lijnarcering met een	Vlak met forward lijnarcering met een
240	Example					
241	SymbolName	vag201	vag202	vag203	vag204	vag205

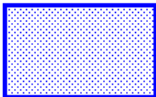

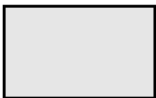

Figuur 25 Extract uit de Symbolisatiebibliotheek STOP v0.97

Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar:

'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'

9 Bijlage Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten STOP

9.1 Symbolisatietabel van de presentatie-entiteiten

Presentatie entiteiten	Symboolcode	Weergave
Activiteitengroep	vag420	
Beperkingengebiedgroep	vag152	
Functiegroep	vsg026	
Omgevingsnormgroep	vog003	
Omgevingswaardegroep	vsgt021	
Onderwerpgroep	vsgt115	

Dit is een afbeelding uit 'Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

Status van deze tabel: het is een voorzet ter bespreking voor de praktijkteams van de Bevoegde Gezagen.

De symboolcodes komt overeen de Symbolenbibliotheek. Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar: 'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'

9.2 Symbolisatietabel van Activiteitengroep

Activiteitengroep	Symboolcode	Weergave	Activiteitengroep	Symboolcode	Weergave
beperkingengebiedactiviteit	vag525		Noordzee activiteit	vag423	
bouwactiviteit	vag421		ontgrondingsactiviteit	vag402	
cultureel-erfgoedactiviteit	vag411		opslagactiviteit	vag413	
dierenactiviteit	vag401		parkeeractiviteit	vag419	
evenementactiviteit	vag412		reclameactiviteit	vag405	
flora- en fauna-activiteit	vag407		sloopactiviteit	vag417	
gebruiksactiviteit	vag403		spoorwegactiviteit	vag415	
kapactiviteit	vag404		standplaatsactiviteit	vag408	
ligplaatsactiviteit	vag420		uitvoeren-van-werkzaamhedenactiviteit	vag406	
lozingsactiviteit	vag429		uitwegactiviteit	vag418	
luchthaven activiteit	vag428		wateronttrekingsactiviteit	vag422	
mijnbouw activiteit	vag410		waterstaatswerkenactiviteit	vag424	
milieubelastende activiteit	vag409		wegactiviteit	vag414	
monumentenactiviteit	vag425		werelderfgoedactiviteit	vag516	
Natura2000-activiteit	vag416		overig	vag430	

Dit is een afbeelding uit 'Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

Status van deze tabel: het is een voorzet ter bespreking voor de praktijkteams van de Bevoegde Gezagen.

De symboolcodes komt overeen de Symbolenbibliotheek. Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar: 'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'

9.3 Symbolisatietabel Beperkingengebiedgroep

BeperkingengebiedGroep	Symboolcode	Weergave
installatie in waterstaatswerk	vag222	
luchthaven	vag228	
molen	vag206	
spoorweg	vag215	
waterstaatswerk	vag220	
weg	vag214	
overig	vag221	

Dit is een afbeelding uit 'Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

Status van deze tabel: het is een voorzet ter bespreking voor de praktijkteams van de Bevoegde Gezagen.

De symboolcodes komt overeen de Symbolenbibliotheek. Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar: 'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'

9.4 Symbolisatietabel Functiegroep

Functiegroep	Symboolcode	Weergave	Functiegroep	Symboolcode	Weergave
agrarisch	vsg001		leiding	vag500	
bedrijf	vsg003		maatschappelijk	vsg014	
bedrijventerrein	vsg028		natuur	vsg016	
beschermdeBoom	vag400		ontspanning	vsg017	
beschermdeMonument	vag100		recreatie	vsg018	
bos	vsg004		sport	vsg019	
centrumgebied	vsg005		transformatiegebied	vag300	
cultuur	vsg006		verkeer	vsg021	
detailhandel	vsg007		verweving	vag000	
dienstverlening	vsg008		water	vsg023	
groen	vsg010		waterstaat	vsg024	
herstructureringsgebied	vag200		wonen	vsg026	
horeca	vsg011		woongebied	vsg027	
industrie	vsg029		overig	vsg030	
kantoor	vsg012				

Dit is een afbeelding uit 'Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

Status van deze tabel: het is een voorzet ter bespreking voor de praktijkteams van de Bevoegde Gezagen.

De symboolcodes komt overeen de Symbolenbibliotheek. Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar: 'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'

9.5 Symbolisatietabel Omgevingsnormgroep

Omgevingsnormgroep	Symboolcode	Weergave
geluid	vog003	
maatvoering bouwen	vog021	
luchtkwaliteit	vog004	
parkeren	vog019	
overig	vog030	

Dit is een afbeelding uit 'Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

Status van deze tabel: het is een voorzet ter bespreking voor de praktijkteams van de Bevoegde Gezagen.

De symboolcodes komt overeen de Symbolenbibliotheek. Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar: 'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'

9.6 Symbolisatietabel Omgevingswaardegroep

Omgevingswaardegroep	Symboolcode	Weergave
veiligheid	vsgt025	
luchtkwaliteit	vsgt004	
waterkwaliteit	vsgt022	
zwemlocaties	vsgt024	
overig	vsgt030	

Dit is een afbeelding uit 'Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

Status van deze tabel: het is een voorzet ter bespreking voor de praktijkteams van de Bevoegde Gezagen.

De symboolcodes komt overeen de Symbolenbibliotheek. Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar: 'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'

9.7 Symbolisatietabel Onderwerpgroep

Onderwerp	Symboolcode	Weergave
afval	vsgt117	
agrarisch	vsgt101	
defensie	vsgt109	
dienstverlening	vsgt108	
industrie	vsgt103	
logistiek	vsgt123	
mijnbouw	vsgt110	
natuurnetwerk	vsgt116	

Onderwerp	Symboolcode	Weergave
nutssector	vsgt111	
onderwijs	vsgt106	
sport	vsgt119	
stillegebied	vsgt102	
transport	vsgt128	
zorg	vsgt105	
overig	vsgt130	

Dit is een afbeelding uit 'Symbolisatietabellen presentatie-entiteiten_STOP_v0.97.xlst'.

Status van deze tabel: het is een voorzet ter bespreking voor de praktijkteams van de Bevoegde Gezagen.

De symboolcodes komt overeen de Symbolenbibliotheek. Voor de symbolenbibliotheek wordt verwezen naar: 'Symbolisatiebibliotheek_STOP_v0.97.xlst' en 'SLD_Symbolenbibliotheek_STOP_v0.97.xml'